

RRRRR

Liian kiltti paholainen ja paheelliset enkelit

Mervi Heikkilä

-Jan Romaren enkeleillä on inhimillisiä heikkouksia

Sarjakuvataiteilija Jan Romaren käyntikortissa lukee vieläkin "Ambassador". Yli kolmen vuosikymmenen mittainen ura ulkoministeriössä ei kuitenkaan tappanut miehen luovuutta. Kaksi vuotta sitten hän heittäytyi täysipäiväiseksi sarjakuvapiirtäjäksi ja on Ruotsin mittapuun mukaan menestynyt mukavasti. Kuusi strippiä viikossa Dagens Nyheter -lehteen ja sunnuntaistrippi joka toinen viikko korvaavat entisen uraputken.

Eräässä suhteessa Romare ei kuitenkaan juuri eroa muista piirtäjistä. Hän kertoo piirtäneensä "aina", pikkupojasta lähtien. Ensimmäinen strippi häneltä julkaistiin tekijän ollessa vasta 17-vuotias, armon vuonna 1953. Piirtäjänä hän on itsoppinut.

"Aluksi, 50- ja 60-luvuilla tein kaiken ilman tekstiä. Myöhemmin tajusin, että tekstin käyttö lisää ideoiden määrää. Ilman tekstiä on kuitenkin paras, yksinkertaisena", kertoi Romare Kemin sarjakuvafestivaaleilla.

Tärkeintä on hauskuus

Romaren pyhä periaate piirtäessä on: "mikä ei ole tarpeellista, se otetaan pois". Sisällön tärkein kriteeri taas on hauskuus. Romaren sarjat onkin suunnattu suurelle yleisölle. Ne ovat lämpimiä, hauskoja - ja vaarattomia. Edes Taivaan Enkelit -sarja ei ole onnistunut loukkaamaan juuri kenenkään uskonnollisia tunteita. Romaren paholaisellakin on vain yksi ongelmia - se on liian kiltti.

Mutta eivät enkelitkään enkeleitä ole - onneksi. Ne pelaavat koko ajan korttia, jopa huijaavat, ryypäävät ja juhliivat. Enkeleillä on samat inhimilliset heikkoudet kuin ihmisilläkin. Enkeleiden toimissa kaksinaismoralismi naurattaa. Jos jotain sanomaa Romarelta kaikkesta huolimatta etsii, voi lämpimän huumo-

rin lisäksi toki löytää ymmärtävän humanismin ja suvaitsevaisuuden.

Metasarjakuva on huijaamista

Romaren omat piirtäjäidolit ovat hekin lähes sanattoman tyylin edustajia. Romare osoittaa avoimesti kunnioitusta ranskalaiselle Jean-Maurice Boscille ja tunnustaa rakastavansa - ketäs muuta kuin Gary Larsonia.

Paitsi joulupukki, enkelit ja yksityisetsivä, Romarella onkin myös eläimiä strippisankareinaan. Kauniisti piirretyt ahmatti-Pyton ja juoppo pöllö naurattavat Nyheterin lukijoita.

"Yksinkertaisen idean saamiseen voi mennä päiviä", Romare kuitenkin tunnustaa. Hänellä onkin takataskussaan moni, käyttötaitteen tekijöille tuttu "tempu", jos ideoita ei ala muuten herua: Kahden asian yhdistäminen yksinkertaisella logiikalla voi tuoda hauskan tuloksen. Samoin asioiden kääntäminen ylösalaisin. Hahmojen resurssit, kuten paholaisen sarvet, täytyy myös käyttää tarkkaan hyväksi. Ja hyvää aihetta voi varioida melkein loputtomiin. Joskus asiat voi myös tehdä monimutkaisiksi - vitsin etsiminen saattaa kuitenkin hämmentää lukijaa, ja Romare saakin joskus soittoja, jossa häntä pyydetään selittämään stripin vitsi. Ei kovin mieltäylentävää, tunnustaa tekijä. Stripin ruuturajoilla leikkiminen, metasarjakuva, tuntuu Romaresta ihmisten huijaamiselta, silti hänkin sortuu siihen joskus.

Suomessa Romarelta on ilmestynyt kolme albumia, kaksi Pytonia ja yksi Enkelit-albumi. Lisäksi sarjoja on julkaistu Tapiirissa. Muuta maailmaa Pyton ja kumppanit eivät vielä ole valloittaneet, vaikka meikäläisen silmiin stripit vaikuttavatkin varsin universaaleilta ja käännöstyväisiltä. ■

